

## Лекція 7. Асортимент вовняних тканин для одягу

### Зміст

1.Класифікація вовняних тканин.

2.Способи виробництва вовняних тканин.

3.Характеристика асортименту вовняних тканин, що використовують для виробництва одягу.

1.Вовняні тканини виробляють здебільшого з овечої (тонкої, напівтонкої, напівгрубої та грубої), козячої, верблюжої вовни. Застосовують також відходи вовняного виробництва, штапельовані штучні та синтетичні волокна, хімічні нитки, бавовняну й нітронову пряжу. Поновлення асортименту вовняних тканин відбувається за рахунок зменшення частки вовняного волокна у напіввовняних тканинах без помітного зниження їх якості, покращення художньо-колеристичного оформлення тканин, застосування різних видів спеціальної обробки (молестійкої, антистатичної, зносостійкої тощо). Вовняні тканини в Україні виробляє Чернігівський концерн "Чексіл", Харківське виробниче об'єднання, Одеська, Сумська суконні фабрики.

*За видом сировини вовняні тканини поділяють:* на чисто вовняні, до них належать тканини, в яких частка вовняних волокон не менше ніж 95 %; вовняні — тканини, в яких частка вовняних волокон не менше ніж 70 %; напіввовняні — тканини, в яких частка вовняних волокон не менше ніж 20% (ДСТУ 3047-95).

*За забарвленням вовняні тканини бувають:* гладко фарбовані, меланжеві, пістрявоткані, рідше вибілені, з печатним малюнком. Значна частина вовняних тканин проходить спеціальні види обробки: малозбігальну, малозминальну, антистатичну, протипілінгову, водовідштовхувальну тощо.

*Вовняні тканини виробляють ткацькими переплетеннями:* простими, складними, дрібновізерунковими, крупно візерунковими. Поверхнева щільність вовняних тканин коливається від 90 до 760 г/м<sup>2</sup>.

*За призначенням* вовняні тканини поділяють на пальтові, костюмні, платтяні.

2.За способом виробництва вовняні тканини поділяють на *камвольні та*

*сукняні*. Камвольні тканини виробляють з тонкої гребінної дво-, трикомпонентної пряжі: вовняно-лавсанової, вовняно-нітронової, вовняно-нітронокапронової. Камвольні тканини мають відкриту лицеву поверхню з чітким малюнком переплетення. Поверхнева щільність тканин становить 150...400 г/м<sup>2</sup>. За призначенням це платтяні та костюмні тканини. Камвольні тканини ковзкі, прорубуються голкою, важко піддаються ВТО. Особливо складні у швейному виробництві тканини з високим вмістом синтетичних волокон. Розробляючи конструкції швейних виробів для тканин із вмістом лавсану, враховують, що ці тканини в подальшому майже не спрасовуються. Форму у таких výroбах створюють лише конструктивним способом. *Сукняні тканини* виробляють з товстої об'ємної апаратної пряжі. Залежно від виду вовни ці тканини можуть бути *тонкосукняними* й *грубо сукняними* (найгрубіші в асортименті вовняних, випускають в невеликій кількості, у волокнистому складі мають мертву волосину). *Тонкосукняні* тканини отримують із апаратної пряжі щільністю 50-100 текс. Вони мають ворсовий застил, дуже або злегка звалений, повністю або частково закритий рисунок переплетення. *Грубосукняні* тканини виробляють із товстої апаратної пряжі лінійною щільністю 140-330 текс. Ці тканини на етапі заключної обробки проходять операцію звалювання, яка повністю закриває рисунок ткацького переплетення з лицевого боку тканини.

*3.Пальтові тканини* становлять найбільшу частку в асортименті вовняних. *Букле* — камвольна чистововняна, напіввовняна (вовняно-віскозна, вовняно-лавсанова) гладко фарбована тканина з рельєфною лицевою поверхнею, яка може бути утворена ворсовим переплетенням або фасонною пряжею. Виробляють полотняним або складним переплетенням. *Габардин* — камвольна гладкофарбована щільна тканина діагонального переплетення з чітким помітним рубчиком, який розміщений під кутом 75°. За волокнистим складом — чисто вовняна й напіввовняна тканина. Габардин використовують для пошиття літніх пальт, костюмів, форменого одягу. *Діагональ* — це камвольна щільна гладко фарбована, чисто вовняна або на-

піввовняна тканина для пошиття форменого одягу, комбінованого переплетення з випуклим подвійним рубчиком, який проходить під кутом  $75...80^{\circ}$ .

*Пальтові фланелі* — це камвольні, переважно чистововняні м'які тканини саржевого переплетення з фулерованою (наявність помітного ворсу) лицевою поверхнею.

*Драпи* — це тонкосукняні щільні, пружні, пальтові тканини з ворсовою поверхнею, виготовлені із апаратної пряжі. Виробляють полотняним, саржевим, двошаровим складним переплетенням, використовуючи для кожного шару різну за волокнистим складом і лінійною густиною пряжу. Напіввовняні драпи містять 35...70 % вовни, решта — штучні, синтетичні волокна. Поверхнева щільність драпів становить  $450...760 \text{ г/м}^2$ . За забарвленням вони бувають гладко фарбовані, з велюровою, касторовою та ратиноювою обробкою ворсу. Драпи з велюровою обробкою на лицевій поверхні мають пухнастий, м'який низький підстрижений ворс, отриманий внаслідок ворсування і підстригання на спеціальних машинах. Драпи з касторовою обробкою — це щільніші зваляні тканини з густим низьким запресованим ворсом. Драпи з ратиноювою обробкою мають ворс, викладений внаслідок фігурного звалювання (ратинізації) у вигляді рубчиків або малюнку

в

ялинку.

*Сукно* - грубосукняна чисто чи напіввовняна (вовняно-віскозна й вовняно-капронова пряжа) тканина, виготовлена полотняним, саржевим переплетеннями, із повстеподібною фактурою. За обробкою буває гладко фарбованим, друкованим. Деякі види сукна піддають водовідштовхувальній обробці. Грубосукняні тканини досить складні в технологічній обробці.

*Костюмні тканини.* Найпоширенішими серед камвольних є вовняно-лавсанові костюмні тканини з вмістом лавсанових волокон від 20 до 60 %. Це міцні, пружні, стійкі до витирання тканини, які добре формуються в процесі волого-теплової обробки, не зминаються. Застосування в тканинах еластомірних ниток подовжує терміни експлуатації виробів, забезпечує

належне облягання та відмінну стійку форму одягу. Тонкосукняні костюмні тканини виробляють з апаратної пряжі переважно саржевим, полотняним, дрібновізерунковим переплетеннями. Порівняно з костюмними камвольними тканинами ці тканини товстіші, мають більшу поверхневу густину, внаслідок звалювання та ворсування на деяких з них утворюється повстеподібний застил. За волокнистим складом бувають чистововняні й напіввовняні з вмістом капронових (до 10 %), лавсанових (30...50 %), нітронових (20...30 %), віскозних (20...50 %) волокон. Найбільш відомими з них є фланелі, сукна. *Крепи* — це камвольні тканини з дрібнозернистим креповим ефектом, який виникає внаслідок застосування пряжі крепового кручення або крепового переплетення. Випускають переважно чисто вовняними, гладко фарбованими в темні кольори, поверхневою щільністю 340...350 г/м<sup>2</sup>.

*Бостон* — чисто вовняна костюмна камвольна тканина саржевого переплетення, гладко фарбована переважно в темні кольори. Поверхнева густина 340 г/м<sup>2</sup>.

*Платтяні тканини. Платтяні камвольні тканини* — найбільш тонкі, легкі (поверхнева густина 100...300 г/м<sup>2</sup>), мало щільні тканини із асортименту вовняних тканин. Їх виробляють полотняним, саржевим, похідними, складними переплетеннями. Виробляють як чисто вовняними, так і дво-, трикомпонентними: вовняно-нітроновими (40 % нітронових волокон), вовняно-віскозно-лавсановими, вовняно-віскозно-нітроновими з практично однаковим співвідношенням компонентів. *Тонкосукняні платтяні тканини* виготовляють у меншому об'ємі порівняно із камвольними платтяними. Ці тканини виробляють напіввовняними, з апаратної двокомпонентної (вовняно-нітронової, вовняно-віскозної, вовняно-капронової) змішаної пряжі. Такі тканини товстіші, важчі та м'якші за камвольні платтяні. Більшість з них піддають звалюванню, ворсуванню, внаслідок чого на лицевій поверхні утворюється ворс, який частково закриває малюнок ткацького переплетення. Платтяні тонкосукняні тканини виготовляють полотняним, саржевим,

похідним переплетеннями, за обробкою вони бувають гладко фарбованими, печатними.